

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 93/07-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí pléna 20. júna 2007 vo veci sťažnosti Ing. Ľ. H., K., zastúpeného advokátom JUDr. J. L., K., pre namietanú neústavnosť a nezákonnosť volieb do orgánov obce K. konaných 2. decembra 2006 takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. Ľ. H. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. decembra 2006 doručená sťažnosť Ing. Ľ. H., K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. L., K., pre namietanú neústavnosť a nezákonnosť volieb do orgánov obce K. konaných 2. decembra 2006. Sťažovateľ ako účastníkov konania označil kandidátov na poslancov P. H., Š. B., M. V., F. R., D. P., M. K., E. K., V. B., P. S., I. B., J. V. a M. B., ako aj kandidátov na starostu M. B. a M. D. a zvoleného starostu obce J. V.

Sťažovateľ uviedol, že sám kandidoval na poslanca obce, pričom získal 204 hlasov, teda viac ako 10 % všetkých voličov, čo ho oprávňuje na podanie sťažnosti podľa § 59 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu

Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Sťažovateľ ďalej uviedol:

«V obci K. (ďalej len alebo aj obec) sa podľa „Oznámenia o čase a mieste konania volieb“ z 25. 10. 2006 mali 2. decembra 2006 uskutočniť voľby do orgánov samosprávy (...). Pre voľby obec určila dva volebné okrsky. Do obidvoch okrskových volebných komisií v obci delegovala Strana zelených dve členky podľa § 15 ods. 1 volebného zákona (ďalej len členky OkVK za SZ), ktoré nemali obe v obci trvalý pobyt (...). Mená a priezviská zástupcov a ich náhradníkov s uvedením ich adresy, na funkciu členov okrskových volebných komisií, oznámila Strana zelených starostovi obce p. J. V. písomne v zákonnej lehote – t. j. do 12. novembra 2006, ako osobe, kto zvoláva prvé zasadanie okrskovej volebnej komisie. Oznámenia prevzala a prevzatie potvrdila svojím podpisom p. A. J. (...), ktorú na prevzatie kandidátnych listín a oznámení o delegovaní členov do okrskových volebných komisií, poveril starosta obce p. J. V. P. A. J. vykonáva súčasne aj funkciu zapisovateľky miestnej volebnej komisie v obci (...). Právo delegovať do okrskových volebných komisií členov vzniklo Strane zelených na základe zákona č. 346/1990 Zb. a podľa rozhodnutia miestnej volebnej komisie (...). Obec rozposlala 03. 11. 2006 „Oznámenie obce K. o voľbách do orgánov samosprávy obcí...“, ktoré sa mali konať 2. decembra 2006, kde okrem spomenutého určenia volebných okrskov č. 1 a č. 2 pre voľby v obci a čiastočných informácií pre voličov, boli súčasťou tohto oznámenia aj dve ďalšie prílohy – išlo o vzor hlasovacieho lístka pre voľby poslancov obecného zastupiteľstva (s chybným číslovaním kandidátov) a vzor hlasovacieho lístka pre voľby starostu obce (...).

V ďalšom priebehu volieb zvolal starosta obce p. J. V. zasadanie okrskových volebných komisií v obci podľa § 15 ods. 3 zákona č. 346/1990 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len volebný zákon), a to písomnou pozvánkou z 13. 11. 2006, ktorá bola členkám OkVK za SZ doručená pod zn. 920/2006 (...). Toto spoločné zasadanie oboch okrskových volebných komisií sa v termíne 16. 11. 2006 o 17.00 hod. aj uskutočnilo v zasadacej miestnosti obecného zastupiteľstva na 1. poschodí v budove Obecného úradu v K.

Obe členky OkVK za SZ, p. M. K. a p. K. P., sa 16. 11. 2006 o 17.00 hod. na toto prvé zasadanie oboch okrskových volebných komisií, zvolané podľa § 15 ods. 1 volebného

zákona, dostavili preukázateľne včas. Starosta obce p. J. V. im však pred ostatnými pozvanými členmi okrskových volebných komisií oznámil, že sa nemôžu ujať členstva v týchto okrskových volebných komisiách v obci pre komunálne voľby 2006, pretože nemajú k 16. 11. 2006 v obci trvalý pobyt (...). Následne bola spísaná z tohto prvého zasadania okrskových volebných komisií spoločná zápisnica, už bez prítomnosti členiek OkVK za SZ, ktoré na vyzvanie starostu obce p. J. V. z tohto zasadania predtým odišli.»

So zostavením volebných komisií v obci, resp. odmietnutím dvoch členiek týchto komisií navrhnutých Stranou zelených spája sťažovateľ neústavnosť a nezákonnosť volieb do orgánov samosprávy v obci K. keď uvádza:

„Deň pred konaním volieb, t. j. 01. decembra 2006, sa na obecný úrad dostavila p. M. K. a prihlásila sa na trvalý pobyt v obci (...). Pri tomto úkone jej starosta obce p. J. V. oznámil, že tým sa stáva aj členkou príslušnej okrskovej volebnej komisie vo volebnom okrsku č. 2 v obci (ďalej len OkVK 2), ak zloží sľub, ktorý následne zložila do rúk starostu obce a ujala sa tak funkcie členky v OkVK 2 v obci. Starosta obce p. J. V. sa tiež pred p. M. K. zmienil, že aj p. K. P. musí zmeniť trvalý pobyt. Pretože som v tom čase obe členky OkVK za SZ zastupoval, dozvedel som sa z rozhovoru s nimi, že starosta obce J. V. si z vlastnej iniciatívy následne zistil číslo mobilného telefónu členky OkVK 1 p. K. P., doobeda 01. 12. 2006 jej zavolať a spýtal sa jej, či má záujem o ujatie sa funkcie v OkVK 1 v obci. Podľa jej slov sa starosta obce p. J. V. o podmienke trvalého pobytu ani raz nezmienil. (...)

Za závažné porušenie volebného zákona som považoval a považujem teda to, že od 16. 11. 2006 nemali obe komisie zákonom ustanoveným postupom dosiahnuté svoje zloženie a tento stav trval práve počas volebnej kampane. Aj keď povinnosti okrskovej volebnej komisie podľa § 15 ods. 4 volebného zákona sú stanovené prakticky iba na deň volieb, vplývalo a ďalej vplýva podľa mňa nezákonné zloženie oboch okrskových komisií na slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti, a to podľa mňa tak, že túto súťaž neumožňovalo, neumožňuje, neochraňovalo a neochraňuje v súlade s volebným zákonom.“

Sťažovateľ žiada „aby ústavný súd rozhodol, resp. vydal nález:

Ústavný súd Slovenskej republiky vyhlasuje voľby poslancov do obecného zastupiteľstva v obci K., konané 02. decembra 2006, výsledok ktorých je zapísaný v zápisniciach okrskových volebných komisií o hlasovaní z 02. decembra 2006, za neplatné.

Alternatívne navrhujem, aby ústavný súd vydal nález:

Ústavný súd Slovenskej republiky vyhlasuje voľby poslancov do obecného zastupiteľstva a voľby starostu v obci K., konané 02. decembra 2006, výsledok ktorých je zapísaný v zápisniciach okrskových volebných komisií o hlasovaní z 02. decembra 2006, za neplatné.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 129 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky, volieb do národnej rady, volieb do orgánov územnej samosprávy a volieb do Európskeho parlamentu.

Podľa ustanovenia § 59 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť pre neústavnosť alebo nezákonnosť volieb do národnej rady, do Európskeho parlamentu alebo do orgánu miestnej samosprávy alebo proti výsledku volieb môže podať okrem navrhovateľov uvedených v § 18 ods. 1 písm. a) až e) aj politická strana, ktorá sa na voľbách zúčastnila.

Podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže

- a) vyhlásiť voľby za neplatné,
- b) zrušiť napadnutý výsledok volieb,
- c) zrušiť rozhodnutie volebnej komisie a vyhlásiť za zvoleného toho, kto bol riadne zvolený,
- d) sťažnosť zamietnuť.

Podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu

na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je námietka sťažovateľa pre neústavnosť a nezákonnosť volieb do orgánov samosprávy obce K. konaných 2. decembra 2006. Sťažovateľ tvrdí, že došlo k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 30 ods. 4 a čl. 31 ústavy, pretože starosta obce nevymenoval do volebnej komisie dve členky Strany zelených, ktoré podľa jeho názoru splnili pre nomináciu podmienky stanovené zákonom Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd voľby poslancov obce K. vyhlásil za neplatné.

Podľa čl. 30 ods. 4 ústavy občania majú za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám.

Podľa čl. 31 ústavy zákonná úprava všetkých politických práv a slobôd a jej výklad a používanie musia umožňovať a ochraňovať slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti.

Ústavný súd už vo svojom rozhodnutí sp. zn. PL. ÚS 21/04 uviedol, že nezákonnosť volieb musí byť v konaní o volebných veciach podľa § 59 a nasl. zákona o ústavnom súde dokázaná a musí byť v príčinnej súvislosti s takým následkom porušenia práva, ktoré je v konečnom dôsledku porušením ústavného volebného práva a jeho princípov.

Sťažovateľ namieta porušenie slobodnej súťaže politických síl z dôvodu nevymenovania členiek Strany zelených do volebných komisií obce. Z obsahu sťažnosti však vyplýva, že sťažovateľ nenapáda konkrétnu voľbu, jej priebeh alebo zisťovanie výsledkov voľby do orgánov územnej samosprávy, v rámci ktorej by ústavný súd mohol posúdiť jej nezákonnosť a neústavnosť. Na základe ním uvedeného skutkového stavu nie je možné vydať také rozhodnutie, ktorého sa v petite sťažnosti domáha.

Ústavný súd k postaveniu volebných komisií vo voľbách už zaujal stanovisko keď uviedol, že volebné komisie sú inštitúciami verejnej správy za predpokladu, že činnosť, ktorú vykonávajú, je správnu činnosťou vykonávanou vo verejnom záujme. Príprava a zabezpečovanie volieb je vo verejnom záujme, preto vytvorenie orgánu verejnej moci, akým je volebná komisia, zaraďuje tento orgán medzi orgány verejnej moci (PL. ÚS 19/98).

Podľa čl. 142 ods. 1 ústavy súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach; súdy preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon.

Podľa ustanovenia § 7 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku súdy preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov verejnej moci pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány.

Podľa § 244 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v správnom súdnictve súdy preskúmajú zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy.

Zo sťažovateľom uvedeného skutkového stavu vyplýva, že sťažovateľ mohol využiť právny prostriedok ochrany svojich základných práv podaním žaloby všeobecnému súdu.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že ďalšie konanie o volebnej veci sťažovateľa nie je možné pre nedostatok jeho právomoci na jej prerokovanie.

S otázkou zloženia volebných komisií spája sťažovateľ aj následok, ktorý mal byť podľa jeho názoru v príčinnej súvislosti s výsledkami volieb.

V zmysle ustálenej rozhodovacej činnosti ústavného súdu jedným z dôvodov odmietnutia sťažnosti je zjavná neopodstatnenosť, ktorú možno vysloviť, ak ústavný súd nezistí priamu príčinnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánov štátu

(teda aj volebnej komisie) a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sťažovateľ namieta (napr. III. ÚS 248/05, PL. ÚS 28/06 a iné).

Sťažovateľ neuviedol, akú príčinnú súvislosť vidí medzi zložením volebnej komisie a zisteným výsledkom volieb, a keďže ústavný súd pri skúmaní predloženej sťažnosti takúto spojitosť nezistil, odmietol ju v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. júna 2007